

označených bankovek za československé státočky má § 4 cit. zák. pro lombardní zápůjčku, jež jest předmětem sporu, již jenom ten význam, že Rakousko-uherská banka zůstala povinnou přijati od československé vlády zaplacení ve svých československých, kolkem označených bankovkách, neboť státní správa československá si v uvedeném předpisu vyhradila ohledně označených bankovek výhradní právo, uplatňovati vůči Rakousko-uherské bance nároky, z nich plynoucí. Žalovaná firma nemůže platiti již ani kolkovanými ani neolkovanými bankovkami. nýbrž jest povinna platiti v československých korunách, tedy toho času československými státočkami. Stejně pochybeny jsou vývody dovolatelčiny, pokud se zabývají domnělým obohacením eráru a škodou žalované firmy. Vyplacením lombardní zápůjčky dala Rakousko-uherská banka do oběhu za 20.000 korun svých bankovek. Zaplacením zápůjčky měly se tyto bankovky vrátiti do jejich pokladen. Dříve, než se tak stalo, byly vyměněny za československé státočky, spořádaný oběh měny pak vyžaduje, by nyní zaplacením zápůjčky byly z oběhu vzaty tyto státočky, kryté místo stažených bankovek lombardní zápůjčkou. Československý stát nebude zaplacením v československých korunách nijak obohacen, třeba sám platil Rakousko-uherské bance jejími bankovkami, neboť opatřil si tyto bankovky výměnou za své státočky v poměru jedna ku jedné, takže obdrží od dlužníka na penězích jen tolik, kolik sám na nabytí pohledávky vynaložil. Naopak byl by stát zkrácen ve prospěch žalované firmy, kdyby směla platiti bezcennými již neolkovanými bankovkami Rakousko-uherské banky, neboť pak by zůstala částka 20.000 Kč obíhající státoček nekryta, a neuhrazený dluh republiky zvětšil by se o tento peníz. O tom, že by žalovaná firma utrpěla placením v československých korunách škodu, nelze vůbec mluviti. Při výplatě zápůjčky dne 2. prosince 1918 neměly vyplacené jí rakousko-uherské koruny menší vnitřní hodnoty a nákupní síly než mají nyní koruny československé, naopak měly podle kursu k hodnotným cizím valutám cenu vyšší, takže žalovaná firma vrátí v československých korunách na vnitřní hodnotě dokonce méně, než svého času obdržela.

Čís. 4582.

Opatření Stálého výboru ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n.
Výměna československých korun za polské marky. Vyměnila-li berní správa omylem Kč za Mp, jest ten, komu se dostalo Kč, povinen je vrátiti bez ohledu, zda má je dosud v rukou, čili nic. Rozhodnutím finančního úřadu o povinnosti k vrácení jest soud co do věcného obsahu vázán.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1925, Rv II 802/24.)

Skutkový děj jest obsažen v rozhodnutí čís. sb. 3552. Žalobě československého eráru bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j - v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

S hlediska dovolacího důvodu §u 503 čís. 4 c. ř. s. uplatňuje dovolatel především předčasnost žaloby, poněvadž prý výměr berní správy

v Českém Těšíně ze dne 1. září 1922, vrácení 14.000 Kč, výměnou za 42.000 Mp mu ukládající, dosud nenabyl právní moci, ježto ve výměru tomto dostalo se mu nesprávného právního poučení, že mu do rozhodnutí tohoto další opravný prostředek nepřísluší, ačkoliv po jeho názoru dle Šu 4 opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Čsl. ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n. přísluší mu stížnost do osmi dnů na finanční ředitelství a proto, dokud mu správné právní poučení nebude dáno, on stále ještě má právo onu stížnost podati. Nehledě k tomu, že dle spisů berní správy v Českém Těšíně žalovaný přes ono nesprávné právní poučení skutečně včas proti onomu usnesení stížnost na finanční ředitelství podal, takže na nesprávné právní poučení ohledně opravných prostředků nyní se odvolávat nemůže, není zde žalovaným uplatňované předčasnosti žaloby, poněvadž dle uvedeného výnosu berní správy v Českém Těšíně v cestě administrativní s vyloučením další stížnosti s konečnou platností jest rozhodnuto o povinnosti žalovaného na vrácení 14.000 Kč výměnou za 42.000 Mp a soudy nejsou oprávněny, by rozhodnutí správních úřadů co do jejich věcného obsahu podrobily přezkumu, nýbrž musí je za základ svého rozhodnutí položit. Jest proto, dokud onen výměr berní správy v Českém Těšíně nebude změněn, jeho obsah pro soudy závazným a o povinnosti žalovaného ku vrácení vyměněných peněz pravoplatně rozhodnuto. Dovolatel vidí dále nesprávné právní posouzení věci v tom, že odvolací soud nepřihlédl k tomu, že žalovaný jako bezelstný držitel vyměněných mu 14.000 Kč byl oprávněn peníze tyto spotřebovat, a, když tak učinil, k vrácení jejich není povinen (§ 1437 a 389 obč. zák.). Tu přehlíží dovolatel, že jde zde o výměnu peněz, tedy smlouvu oboustrannou, uzavřenou za předpokladu, že k výměně peněz žalovaným žádané zákonné podmínky skutečně v době výměny tu byly, že tedy žalobce na výměnu tuto měl zákonné právo. Když však rozhodnutím správního úřadu až dosud platným bylo vysloveno, že žalovaný k výměně této neměl práva, jest žalovaný bez ohledu na to, zda vyměněné československé koruny v rukou má čili nic, o 12.183 Kč 50 h bezdůvodně obohacen. Tento peníz přešel při výměně peněz do jeho majetku omylem berní správy v Českém Těšíně, že žalovaný na žádanou jím výměnu po zákonu měl právo a v důsledcích toho jest žalobce dle Šu 1431 obč. zák. oprávněn od něho tento obnos zpět žádati, bez ohledu na to, zdali obnos ten dosud má, či již jej spotřeboval, a poukaz žalovaného na předpis Šu 1437 obč. zák., kde jde o jednostranné placení nedluhu, proto v tomto případě nepřiléhá.

Čís. 4583.

Předpis Šu 110 obč. zák. není pouhým předpisem pořádkovým, nýbrž předpisem hmotného významu, neboť rozvod pozbývá právních účinků právě a jedině soudním oznámením, že manželé se opět spojili. Na tom, zda se vskutku spojí, nezáleží.

Oznámili-li rozvedení manželé soudu opět své spojení, jest neplatným jejich ujednání, že přes to neobnoví manželského společenství. Šu 916 obč. zák. nelze tu užítí.